

ГОЛОВНЕ ПРО ВИБОРИ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ РАДИ ЄВРОПИ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Усі права захищено. Заборонено перекладати, відтворювати та розповсюджувати в будь-якій формі чи будь-якими засобами, електронними (на компакт-дисках, у мережі Інтернет тощо) або механічними, включно з фотокопіюванням, записом чи збереженням на будь-якому з інформаційних носіїв чи систем відтворення, якусь із частин цієї публікації без попереднього письмового дозволу Директорату комунікацій (F- 67075 Strasbourg Cedex або publishing@coe.int).

Дизайн: Олена Старанчук

© Рада Європи, серпень 2021 р.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Council of Europe Electoral Laboratory

Council of Europe methodology for electoral cooperation

Зміст

1.	Рада Європи	5
2.	Комітет міністрів Ради Європи	9
3.	Парламентська асамблея Ради Європи	13
4.	Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи	17
5.	Європейський суд з прав людини	21
6.	Венеційська комісія Ради Європи	25
7.	Група держав Ради Європи проти корупції – ГРЕКО (GRECO)	29
8.	Управління з питань виборів та громадської участі Директорату з питань демократії Ради Європи	33
9.	Спеціальний комітет Ради Європи з питань штучного інтелекту – САНАІ	37

1. РАДА ЄВРОПИ

Рада Європи

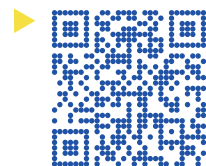
Провідна європейська міжнародна міжурядова організація, заснована 5 травня 1949 року. Наразі членами Ради Європи є 47 держав, із яких 27 – члени Європейського Союзу.

Діяльність Ради Європи спрямована на захист таких фундаментальних цінностей, як права людини, верховенство права та демократія.

Україна ратифікувала Статут Ради Європи 30 жовтня 1995 року та набула членства в Раді Європи 9 листопада 1995 року, відповідно взявши на себе зобов'язання узгоджувати національне законодавство та практику з європейськими стандартами у сфері прав людини, верховенства права й демократії.

Наразі впроваджується [План дій](#) Ради Європи для України на 2018–2022 роки з метою підтримки виконання Україною своїх зобов'язань як держави-члена Ради Європи.

Підвищення прозорості політичного процесу та підняття рівня довіри до виборчої практики в Україні є однією з цілей поточного Плану дій. Задля досягнення цієї цілі [Виборчі проєкти Ради Європи в Україні](#) (проєкт «Підтримка прозорості, інклюзивності та чесності виборчої практики в Україні») надають органам влади та громадянському суспільству необхідну експертну, методологічну та технічну підтримку.

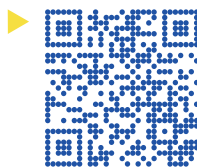
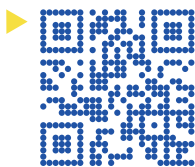

Про діяльність Ради Європи та її органів також можна дізнатися

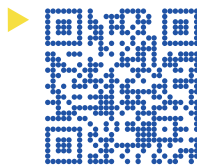
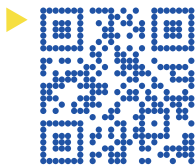
на веб-сторінці
інституції
<https://www.coe.int>

на Facebook-сторінці
Ради Європи
Council of Europe

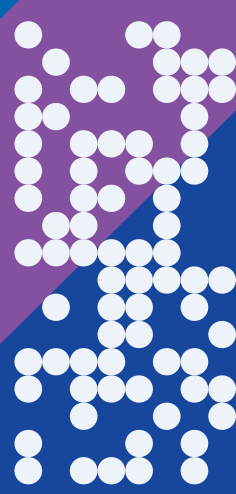

на веб-сторінці
[https://www.coe.int/en/
web/kyiv](https://www.coe.int/en/web/kyiv)

на Facebook-сторінці
Офісу Ради Європи
в Україні – Київ

2. КОМІТЕТ МІНІСТРІВ РАДИ ЄВРОПИ

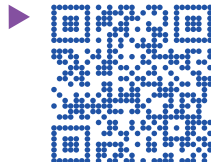
Комітет міністрів

Керівний орган Ради Європи, до складу якого входять міністри закордонних справ держав-членів Ради Європи або їх постійні дипломатичні представники. Комітет міністрів визначає політику організації та затверджує її бюджет і програму заходів. Комітет проводить засідання на рівні міністрів та заступників міністрів.

Комітет міністрів розглядає заходи, необхідні для досягнення мети Ради Європи, зокрема, питання про укладання конвенцій або угод, а також ухвалення урядами спільної політики щодо визначених питань. Комітет міністрів захищає основні цінності Ради Європи та контролює дотримання державами-членами своїх зобов'язань.

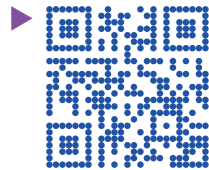
Більше про роль та функції Комітету міністрів можна почитати у [розділі IV](#) Статуту Ради Європи.

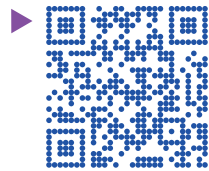
Стаття 15.b Статуту Ради Європи передбачає, що Комітет міністрів може надавати рекомендації державам-членам із питань, щодо яких Комітет домовився про «спільну політику». Окрім іншого, Комітет надає також рекомендації з питань виборів для держав-членів Ради Європи. **Ось лише деякі з них:**

- ✓ **Рекомендація R (99) 15** про висвітлення виборчих кампаній у засобах масової інформації
- ✓ **Рекомендація Rec (2003) 4** про загальні правила боротьби з корупцією при фінансуванні політичних партій та виборчих кампаній
- ✓ **Рекомендація Rec (2003) 3** щодо збалансованої участі жінок та чоловіків у прийнятті політичних та суспільних рішень
- ✓ **Рекомендація CM/Rec (2007) 15** про заходи щодо висвітлення виборчих кампаній у ЗМІ (англійською мовою)
- ✓ **Рекомендація CM/Rec (2017) 5** щодо стандартів електронного голосування

Саме Комітет міністрів затверджує План дій Ради Європи для України з метою підтримки виконання Україною своїх зобов'язань як держави-члена Ради Європи, а також розглядає та затверджує звіти щодо результатів реалізації Плану дій. Поточний **План дій** затверджено на 2018–2022* роки.

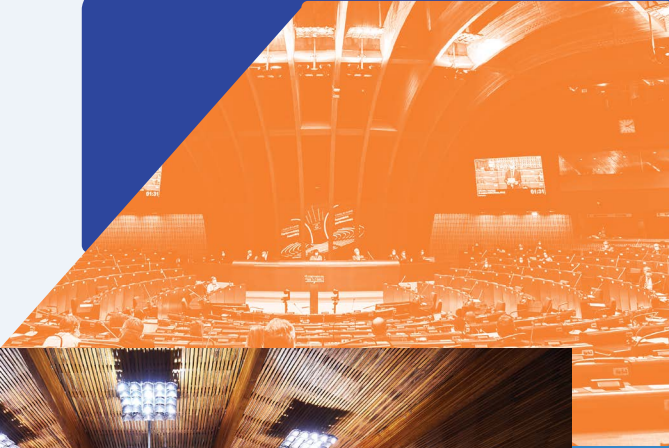

Дізнатися більше про діяльність Комітету міністрів Ради Європи можна за наведеним **покликанням**.

*План дій Ради Європи для України був затверджений на 2018-2021 роки, а в 2020 році його було продовжено до 2022 року.

3. ПАРЛАМЕНТСЬКА АСАМБЛЕЯ РАДИ ЄВРОПИ

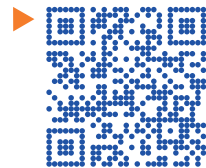
Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЕ)

Консультативний орган Ради Європи, що складається з 324 членів парламентів 47 держав-членів. Є найдавнішим органом міжпарламентської співпраці в Європі.

З-поміж іншого ПАРЕ:

- обирає Генерального секретаря Ради Європи, Комісара Ради Європи з прав людини і суддів Європейського суду з прав людини;
- приймає висновки щодо кандидатур нових держав-членів;
- здійснює моніторинг виконання державами-членами своїх зобов'язань, які вони взяли на себе при вступі до Ради Європи;
- проводить спостереження за виборами та надає рекомендації державам-членам за результатами проведеного спостереження.

Пленарні сесії Асамблеї проходять чотири рази на рік і тривають по одному тижню кожна. Детальніше про роль та функції ПАРЕ можна почитати у [розділі V](#) Статуту Ради Європи.

Парламентська асамблея ухвалює резолюції, рекомендації та висновки для держав-членів Ради Європи. **Нижче подано деякі документи ПАРЄ з питань виборів та демократії:**

- ✓ **Резолюція 1601 (2008)** – Процедурні керівні принципи щодо прав та обов'язків опозиції в демократичному парламенті
- ✓ **Резолюція 1619 (2008)** Стан демократії в Європі – Функціонування демократичних інституцій у Європі та розвиток процедури моніторингу Асамблеї
- ✓ **Резолюція 1705 (2010)** Прохідні бар'єри і інші риси виборчих систем, що впливають на репрезентативність парламентів в державах-членах Ради Європи
- ✓ **Резолюція 1706 (2010)** Збільшення представництва жінок у політиці через виборчу систему
- ✓ **Рекомендація 1899 (2010)** Збільшення представництва жінок в політиці через виборчу систему
- ✓ **Резолюція 1897 (2012)** За демократичні вибори
- ✓ **Резолюція 1898 (2012)** Політичні партії та політичне представництво жінок (англійською мовою)
- ✓ **Рекомендація 2105 (2017)** Зміцнення етичних норм у сфері державного управління як засіб боротьби з політичною корупцією (англійською мовою)
- ✓ **Резолюція 2170 (2017)** Зміцнення етичних норм у сфері державного управління як засіб боротьби з політичною корупцією (англійською мовою)
- ✓ **Резолюція 2145 (2017)** Функціонування демократичних інститутів в Україні (англійською мовою)

Саме Парламентська асамблея сприяла запровадженню інституціоналізованого парламентського спостереження за виборами в Європі. Її першою ініціативою було спостереження за виборчим процесом у Греції 1974 року напередодні поновлення її членства у Раді Європи.

За результатами спостережень ПАРЕ ухвалює звіти, які містять рекомендації щодо подальшого удосконалення виборчого законодавства та практики держав-членів із метою забезпечення виконання ними їхніх зобов'язань у сфері верховенства права, демократії та прав людини.

Із 1989 року Асамблея провела спостереження за понад 140 парламентськими та президентськими виборами в Європі, до яких було залучено понад 1800 парламентарів. Асамблея відіграла провідну роль у розвитку міжнародної співпраці у цій галузі та створенні європейської виборчої спадщини.

Ознайомитися зі звітами ПАРЕ за результатами спостереження за виборами в Україні можна за покликаннями:

Спостереження
за виборами
Президента України
2019 року (англійською
мовою)

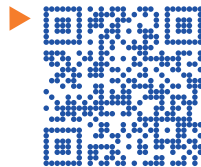
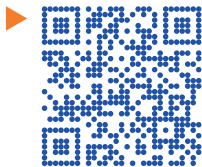
Спостереження
за позачерговими
виборами Президента
України 2014 року
(англійською мовою)

Спостереження
за позачерговими пар-
ламентськими вибора-
ми в Україні 2014 року
(англійською мовою)

Докладніше про спостереження за виборами, новинами та основними документами ПАРЕ можна ознайомитися на **веб-сторінці** Асамблеї.

На **веб-сторінці** Парламентської асамблеї представлено повну інформацію про діяльність цього органу Ради Європи.

4. КОНГРЕС МІСЦЕВИХ І РЕГІОНАЛЬНИХ ВЛАД РАДИ ЄВРОПИ

Конгрес місцевих і регіональних влад

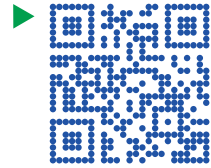
Консультативний орган Ради Європи, який діє з 1994 року. Він представляє інтереси місцевих і регіональних органів влади держав-членів Ради Європи. Конгрес складається з двох палат: Палати місцевих влад та Палати регіонів.

До складу Конгресу входять 324 постійні члени та 324 заступники, які призначаються строком на 4 роки і представляють понад 150 000 органів місцевих та регіональних влад 47 держав-членів Ради Європи.

Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи:

- представляє інтереси європейських регіонів та муніципалітетів;
- є форумом, на якому представники місцевих або регіональних влад обговорюють спільні проблеми, обмінюються досвідом;
- консультує Комітет міністрів та Парламентську асамблею Ради Європи з усіх аспектів розвитку та реалізації місцевої й регіональної політики;
- організує публічні обговорення та конференції на місцевому і регіональному рівнях в усіх державах-членах Ради Європи з метою активного залучення до цього громадськості;
- готує регулярні доповіді щодо стану місцевої та регіональної демократії в кожній із держав-членів організації;
- спостерігає за проведенням місцевих і регіональних виборів у державах-членах Ради Європи.

Одним із пріоритетних напрямів діяльності Конгресу є **спостереження** за місцевими виборами в 47 державах-членах Ради Європи, а іноді й за її межами. Починаючи з 1990 року, було проведено майже 100 місій спостереження за виборами. Ця діяльність доповнює політичний моніторинг Європейської хартії місцевого самоврядування, яка є наріжним каменем місцевої демократії в Європі.

Спостереження здійснюється за офіційним запитом відповідних національних органів влади (наприклад, міністерства чи центральної виборчої комісії). Отримавши запрошення, Конгрес створює делегацію, яка зазвичай складається з 10–15 членів (обраних представників територіальних громад 47 держав-членів Ради Європи).

Спостереження за виборами, що охоплює передвиборну кампанію та власне вибори, сприяє встановленню співпраці на високому рівні з представниками політичних партій та груп, виборчих комісій, громадських організацій та ЗМІ. Спостереження за виборами Конгрес здійснює у співпраці з Парламентською асамблеєю Ради Європи та Венеційською комісією через Раду з питань демократичних виборів, а також співпрацюючи з іншими міжнародними організаціями.

Наприкінці кожної місії спостереження за виборами делегація Конгресу публікує попередню заяву. Звіт про результати спостереження подається до бюро Конгресу для його подальшого розгляду та ухвалення на пленарному засіданні організації. За підсумками місії спостереження Конгрес також готує рекомендацію (національним органам влади) та резолюцію (місцевим та регіональним органам влади) щодо вдосконалення виборчого процесу.

Ознайомитися зі звітами Конгресу за результатами спостереження за виборами в Україні можна за покликаннями:

- [Спостереження за місцевими виборами в Україні 25 жовтня 2020 року](#)
- [Спостереження за місцевими виборами в Україні 25 жовтня 2015 року](#)

- ✔ **Рекомендація** за результатами спостереження за місцевими виборами в Україні 25 жовтня 2015 року (англійською мовою)

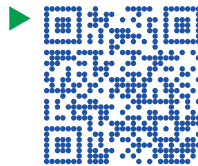
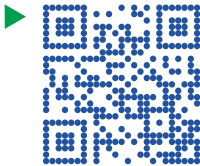
Конгрес також готує документи та публікації з питань виборів і демократії:

- ✔ **Звіт «Боротьба із сексизмом щодо жінок у політиці на місцевому та регіональному рівнях»**
- ✔ **Запобігання та боротьба з сексизмом на місцевому рівні в Україні. Посібник для чоловіків та жінок у місцевій політиці**
- ✔ **Виборчі права на місцевому рівні для інтеграції мігрантів та ВПО**

Дізнатися більше про історію, діяльність та досягнення Конгресу можна з публікації «Конгрес місцевих та регіональних влад Ради Європи».

На **веб-сторінці** Конгресу доступна найповніша інформація про цей орган Ради Європи.

5. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ)

ЄСПЛ, також відомий як Страсбурзький суд, – міжнародний судовий орган, юрисдикція якого поширюється на всі держави-члени Ради Європи, що ратифікували **Європейську конвенцію з прав людини**, та охоплює питання тлумачення і застосування Конвенції, а також порушення будь-яких прав і свобод людини, що захищаються Конвенцією.

Суд створено 1959 року Європейською конвенцією з прав людини, але функціонування в нинішньому вигляді формувалося протягом тривалого часу. Конвенція не тільки проголосила основоположні права людини, а й створила особливі механізми їх захисту шляхом створення Європейської комісії з прав людини та Європейського суду з прав людини. З 1 листопада 1998 року, після набрання чинності Протоколу №11, Європейську комісію з прав людини та Європейський суд з прав людини об'єднано в один постійно діючий Європейський суд з прав людини.

До Європейського суду з прав людини можуть звертатися як фізичні особи або групи осіб, так і держави.

Із моменту створення Страсбурзький суд розглянув сотні тисяч заяв. Його рішення обов'язкові для виконання державами-членами Ради Європи. Суд наділений компетенцією розглядати індивідуальні або міждержавні скарги на порушення положень Європейської конвенції з прав людини.

Суд перебуває у Страсбурзі, у Будинку з прав людини (Human Rights Building/ Palais des droits de l'homme), який 1995 року спроектував британський архітектор лорд Річард Роджерс. Саме звідси ЄСПЛ стежить за дотриманням прав і свобод 830 мільйонів європейців у 47 державах-членах Ради Європи, які ратифікували Конвенцію.

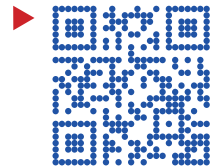
Європейський суд з прав людини захищає права і свободи людини:

- розглядаючи індивідуальні та міждержавні скарги, подані до ЄСПЛ проти однієї чи декількох держав-членів Ради Європи або проти Європейського Союзу;
- визнаючи факт порушення прав і свобод заявника та присуджуючи заявнику справедливую компенсацію у разі встановленого факту порушення;
- надаючи тлумачення положень Європейської конвенції з прав людини;
- визначаючи, які порушення Конвенції мають масовий або систематичний характер у певній державі, та спонукаючи її вжити заходів для усунення порушень;
- ухвалюючи консультативні висновки з питань тлумачення Європейської конвенції про права людини, що не пов'язані з розглядом справ.

Суд також розглядає справи, пов'язані з порушенням права на вільні та чесні вибори, що передбачено статтею 3 Протоколу №1 до Європейської конвенції з прав людини.

Аналіз та узагальнення практики Європейського суду з прав людини у справах за статтею 3 Протоколу №1 до Конвенції міститься у відповідному практичному [посібнику](#).

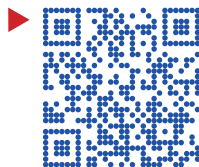
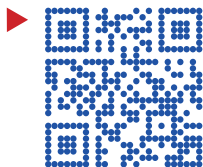

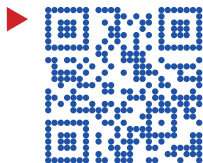
Щоб дізнатися більше про діяльність Європейського суду з прав людини, варто почитати та переглянути:

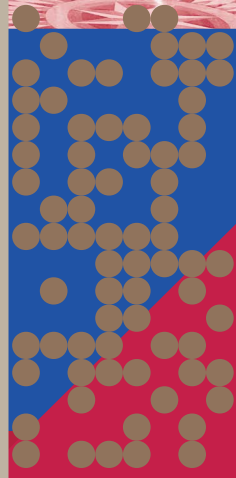
видання «ЄСПЛ у 50-ти запитаннях»

відео про діяльність суду

веб-сторінку Європейського суду з прав людини

6. ВЕНЕЦІЙСЬКА КОМІСІЯ РАДИ ЄВРОПИ

Венеційська комісія

Європейська комісія «За демократію через право», яка відома також як Венеційська комісія, – це консультативний орган Ради Європи з питань конституційного права. Венеційська комісія надає правові висновки та підтримку державам-членам у питаннях приведення правових систем та інституційних структур у відповідність до європейських стандартів та належних практик у сфері демократії, верховенства права і прав людини.

Рішення про створення Комісії було ухвалене під час Європейської конференції міністрів закордонних справ у м. Венеція (Італія) в січні 1990 року. Діяльність Венеційської комісії регулюється її Статутом, що був затверджений **Резолюцією** Комітету міністрів Ради Європи (90)6 щодо Часткової угоди про Європейську комісію «За демократію через право» у травні 1990 року та переглянутий у лютому 2002 року.

Пленарні засідання Комісії відбуваються чотири рази на рік (у березні, червні, жовтні та грудні, у визначені дні у п'ятницю та суботу) у Венеції в давній історичній будівлі **Скуоли Сан-Джовані Еванджелісти**.

Діяльність Венеційської комісії базується на трьох основоположних принципах європейської правової традиції: демократія, права людини та верховенство права.

Відповідно до статті 1 Статуту Комісії її діяльність спрямована:

- на вивчення правових систем держав-членів, зокрема, з метою їх зближення;
- на забезпечення верховенства права та демократії;
- на розгляд проблем, що виникають у діяльності демократичних інституцій, зміцнення та розвиток таких інституцій.

До компетенції Комісії належить:

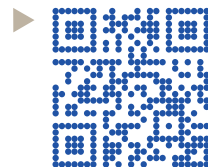
- розгляд питань конституційної ситуації в окремих державах;
- розгляд питань конституційного права загального характеру із застосуванням порівняльного підходу;
- створення центрів документації конституційного права.

Основні сфери діяльності Комісії:

- сприяння в галузі конституційного права;
- вибори, референдуми, діяльність політичних партій;
- співпраця з конституційними судами й омбудсменами;
- міжнародні або порівняльні дослідження, доповіді, семінари.

Венеційська комісія активно працює у сфері виборів, зокрема, шляхом прийняття висновків щодо проєктів виборчого законодавства. Вона ухвалила понад 130 висновків та понад 60 текстів загального характеру щодо виборів, референдумів та діяльності політичних партій. Комісія тісно співпрацює з Бюро демократичних інститутів та прав людини ОБСЄ (ОБСЄ/БДІПЛ). Більшість висновків, що стосуються виборчого законодавства, розробляються спільно двома організаціями.

Робота Комісії у сфері виборів керується **Радою демократичних виборів** – тристороннім органом, що складається з представників Венеційської комісії, Парламентської асамблеї Ради Європи та Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи.

Задля стабільності виборчого законодавства та сприяння побудові європейської виборчої спадщини Венеційська комісія та Рада демократичних виборів означили принципи європейської виборчої спадщини, зокрема, у Кодексі належної практики у виборчих справах, Кодексі належної практики щодо референдумів та Кодексі належної практики щодо політичних партій. Це документи Ради Європи, що містять основні стандарти у сфері виборів та політичної участі, як затверджені Парламентською асамблеєю й Конгресом місцевих і регіональних влад Ради Європи і підтримані Комітетом міністрів Ради Європи. Також серед останніх досліджень Венеційської комісії – [звіт про цифрові технології у виборах](#).

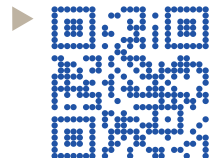
Із документами Венеційської комісії можна ознайомитися за покликаннями:

- ✔ [Кодекс належної практики у виборчих справах](#)
- ✔ [Кодекс належної практики щодо референдумів](#) у «Європейському демократичному доробку у галузі виборчого права». А також повний текст документа [англійською мовою](#)
- ✔ [Кодекс належної практики щодо політичних партій](#) у «Європейському демократичному доробку у галузі виборчого права». А також повний текст документа [англійською мовою](#)
- ✔ [Довідкові документи](#) щодо виборів, референдумів та політичних партій (англійською мовою)

Комісія щороку організовує конференції для органів адміністрування виборів. Венеційська комісія відповідає за проведення навчальних сесій для центральних виборчих комісій та суддів із питань виборчих спорів та інших правових питань, а також за довгострокову допомогу цим органам. Комісія також надає правові консультації місцям Парламентської асамблеї Ради Європи з питань спостереження за виборами.

Докладніша інформація про діяльність Венеційської комісії – на [веб-сторінці](#) організації.

7. ГРУПА ДЕРЖАВ РАДИ ЄВРОПИ ПРОТИ КОРУПЦІЇ – ГРЕКО (GRECO)

Група держав проти корупції

Організація, яка була створена 1999 року Радою Європи для контролю за дотриманням державами антикорупційних стандартів організації. Наразі Група об'єднує 50 держав-учасниць (крім держав-членів Ради Європи, сюди також входять США, Білорусь та Казахстан). Україна приєдналася до ГРЕКО у 2006 році, а з серпня 2010 року до ГРЕКО приєдналися усі держави-члени Ради Європи.

Мета ГРЕКО – покращення спроможностей держав у питаннях боротьби та протидії корупції шляхом проведення моніторингу дотримання державами антикорупційних стандартів Ради Європи. Це допомагає виявити недоліки в національній антикорупційній політиці та сприяти проведенню необхідних законодавчих, інституційних та практичних заходів.

Діяльність ГРЕКО регулюється її [Статутом](#) та Регламентом. Кожна держава-член призначає до двох представників, які беруть участь у пленарних засіданнях ГРЕКО з правом голосу. Кожна держава-член також надає ГРЕКО перелік експертів для участі у проведенні оцінювання. Призначати своїх представників можуть також інші інституції Ради Європи.

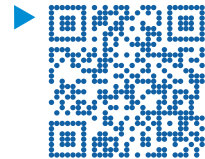
Моніторинг Групи держав Ради Європи проти корупції передбачає:

- «горизонтальну» процедуру оцінювання, після якої надаються рекомендації, спрямовані на подальші законодавчі, інституційні та практичні заходи;
- здійснення процедури перевірки дотримання рекомендацій, призначеної для оцінки заходів, ужитих її членами для реалізації рекомендацій ГРЕКО.

Процес оцінювання проводиться за чітко визначеною процедурою, відповідно до якої ГРЕКО призначає групу експертів для проведення оцінювання певної держави-члена. Аналіз ситуації в кожній країні проводиться на основі результатів письмового опитування та інформації, зібраної під час зустрічей із державними службовцями та представниками громадянського суспільства під час візиту відповідної делегації до країни, щодо якої проводиться оцінювання. Група експертів складає звіт, який надсилається відповідній країні для коментарів, перш ніж він буде переданий ГРЕКО для розгляду та ухвалення. У висновках звіту може бути зазначено, що законодавство та практика відповідають (або не відповідають) положенням, щодо яких проводиться оцінювання. У висновках можуть міститися рекомендації, які потрібно втілити в життя, або зауваження, які члени повинні взяти до уваги, але не вимагають подальшого офіційного звітування.

Рада Європи розробила низку правових інструментів, що стосуються таких питань, як криміналізація корупції у державному та приватному секторах, відповідальність та відшкодування шкоди, заподіяної корупцією, поведінка державних службовців та фінансування політичних партій.

Задля боротьби з корупцією у питаннях фінансування політичних партій було розроблено відповідні рекомендації, зокрема, Рекомендація щодо загальних правил проти корупції у фінансуванні політичних партій та виборчих кампаній ([Рекомендація Rec \(2003\)4](#)).

Саме в межах третього раунду оцінювання, розпочатого у січні 2007 року, ГРЕКО вивчала та оцінювала питання фінансування політичних партій, зокрема, зв'язок між корупцією та політичним фінансуванням, джерела фінансування політичних партій, міжнародний вимір політичного фінансування, прозорість фінансування, проблеми забезпечення повного розкриття інформації політичними партіями, аудит партійних фінансів, нагляд та моніторинг із боку держави, механізми звітування, санкції та механізми оскарження.

А четвертий раунд (починаючи з січня 2012 р.) стосувався запобігання корупції щодо членів парламенту, суддів та прокурорів. ГРЕКО оцінювала такі аспекти щодо діяльності членів парламенту: прозорість законодавчого про-

цесу, оплата праці та економічні вигоди, етичні принципи й правила поведінки, заборона або обмеження певних видів діяльності, декларування активів та доходів і рівень обізнаності депутатів щодо запобігання корупції.

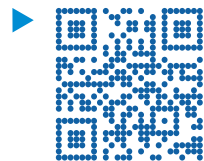
Ознайомитися з результатами оцінювання та звітами ГРЕКО щодо антикорупційної політики та діяльності в Україні можна за покликаннями:

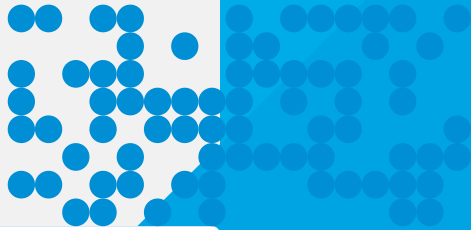
- ✔ **Четвертий раунд оцінювання.** Запобігання корупції серед народних депутатів, суддів та прокурорів (2017)
- ✔ **Звіт-оцінка** виконання Україною рекомендацій, наданих у рамках Четвертого раунду оцінювання ГРЕКО (2019)
- ✔ **Третій раунд оцінювання (2011).** Інкримінації (ETS 173 та 191, GPC 2). Прозорість фінансування політичних партій (англійською мовою)
- ✔ **Звіт** щодо дотримання рекомендацій Третього раунду оцінювання щодо України (2013) (англійською мовою)
- ✔ **Спільний Перший та Другий раунди оцінювання** (2007) (англійською мовою)
- ✔ **Звіт** щодо дотримання рекомендацій Першого та Другого раундів оцінювання щодо України (2009) (англійською мовою)

П'ятий раунд оцінювання розпочався у березні 2017 року і присвячений темі запобігання корупції та сприяння доброчесності в центральних органах виконавчої влади та правоохоронній системі.

Більше інформації про діяльність Групи держав Ради Європи проти корупції – на [веб-сторінці](#) організації.

VOTE!

VOTE!

8. УПРАВЛІННЯ З ПИТАНЬ ВИБОРІВ ТА ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ ДИРЕКТОРАТУ З ПИТАНЬ ДЕМОКРАТІЇ РАДИ ЄВРОПИ

Управління з питань виборів та громадської участі

Інституція, яка надає експертну, методологічну та технічну підтримку державам-членам Ради Європи щодо різних аспектів виборів та громадської участі.

Діяльність Управління спрямована на надання підтримки та сприяння з метою:

- підвищення рівня участі громадян у виборах;
- проведення вільних і чесних виборів у державах-членах Ради Європи;
- залучення громадян до процесів розробки й прийняття рішень, зокрема, за допомогою використання сучасних інноваційних інструментів.

У сфері виборів діяльність Управління здійснюється за такими напрямками:

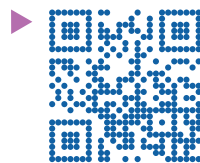
- підвищення загальної виборчої культури та обізнаності громадян про виборчі процеси й процедури;
- зміцнення спроможності виборчих комісій та інших органів влади організувати та проводити вибори у відповідності до європейських виборчих стандартів та належних практик;
- сприяння вдосконаленню правової та інституційної бази для більш прозорих, вільних, справедливих, чесних та інклюзивних виборів;

- підвищення обізнаності та участі у виборах громадян, які є недостатньо представленими в суспільно-політичному житті;
- удосконалення професійних навичок та вмінь національних спостерігачів на виборах;
- використання нових технологій у виборчому процесі.

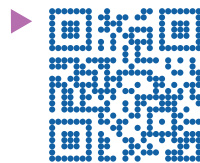
Управління надає підтримку державам-членам в удосконаленні національного виборчого законодавства та практики відповідно до рекомендацій міжнародних місій зі спостереження за виборами, рекомендацій, резолюцій та висновків органів й інституцій Ради Європи, зокрема, Комітету міністрів, Парламентської асамблеї, Конгресу місцевих і регіональних влад, Венеційської комісії, Групи держав Ради Європи проти корупції.

Наразі Управління впроваджує проєкти підтримки у сфері виборів та громадської участі в Україні, Грузії, Молдові, Боснії та Герцеговині й Албанії.

Управлінням з питань виборів та громадської участі розроблено онлайн-інструмент [ElecData](#) – збірку даних про вибори в 47 державах-членах Ради Європи. Цей інструмент містить інформацію про особливості виборчої системи та специфіку процедур у державах-членах Ради Європи і дозволяє легко ознайомитися з цією інформацією за допомогою інтерактивних карт та графіки.

Докладніше про результати діяльності Управління у 2020 році можна дізнатися зі [звіту](#) (англійською мовою).

Наразі в Україні у межах Плану дій Ради Європи для України на 2018–2022 роки Управління з питань виборів та громадської участі впроваджує два проєкти:

«Підтримка прозорості, інклюзивності та чесності виборчої практики в Україні»

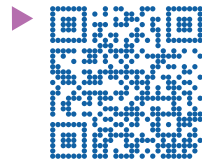
«Зміцнення громадської участі у демократичному процесі прийняття рішень в Україні»

Ознайомитися з публікаціями Управління на тему виборів, виборчих стандартів та процедур, участі молоді та жінок у виборчих процесах, медіависвітлення виборів, а також використання нових технологій у виборчому процесі можна за покликаннями:

- ✓ Цифрові технології у виборах. Питання, висновки та перспективи
- ✓ Вибори. Цифрові технології. Права людини
- ✓ Голосування поза шаблоном
- ✓ Дезінформація та виборчі кампанії. Використання електронних ресурсів у виборчому процесі в Україні та шляхи оптимізації
- ✓ Участь молодих жінок та дівчат із груп у несприятливому становищі у процесах розробки та прийняття рішень на місцевому рівні
- ✓ Моніторинг висвітлення виборів у ЗМІ
- ✓ Посібник зі статті 3 Протоколу №1 до Європейської конвенції з прав людини
- ✓ Головне про місцеві вибори 2020
- ✓ Використання міжнародних виборчих стандартів
- ✓ Звітування про вибори

Дізнатися більше про діяльність Управління з питань виборів та громадської участі можна на [веб-сторінці](#) Ради Європи.

9. СПЕЦІАЛЬНИЙ КОМІТЕТ РАДИ ЄВРОПИ З ПИТАНЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ – САНАІ

Спеціальний комітет з питань штучного інтелекту

Восени 2019 року Комітетом міністрів Ради Європи було створено міждержавну інституцію – Спеціальний комітет з питань штучного інтелекту – з метою розробки правового регулювання, яке стосується розробки, розвитку та застосування штучного інтелекту, з урахуванням стандартів Ради Європи у сфері прав людини, демократії та верховенства права.

До складу САНАІ входять представники 47 держав-членів Ради Європи.

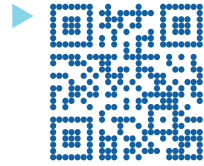
САНАІ здійснює свою діяльність в рамках 3 робочих груп:

Група з розробки політики (Policy Development (CAHAI-PDG))

Група з проведення консультацій та роз'яснювальної роботи (Consultations and Outreach (CAHAI-COG))

Група з розробки нормативно-правової бази (Legal Frameworks Group (CAHAI-LFG))

2020 року САНАІ провів попереднє [технічно-аналітичне дослідження](#), яке показало необхідність розробки та прийняття правової бази для регулювання систем штучного інтелекту, які все частіше використовуються у всіх сферах життя. Дослідження також передбачає аспекти належного врядування та виборів.

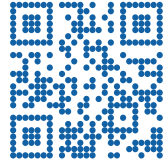
Навесні 2021 року для розробки правової системи регулювання штучного інтелекту САНАІ провів консультації із зацікавленими сторонами щодо ключових питань функціонування систем штучного інтелекту: визначення систем штучного інтелекту, можливості та ризику, що виникають у системах штучного інтелекту, вплив на права людини, демократію та верховенство права, потенційні прогалини в чинних правових документах, елементи законодавчої бази та політики й механізми. Дані, отримані під час консультацій, буде використано для підготування звіту, який буде розглянуто робочими групами та опубліковано на сайті САНАІ. Потім звіт буде адресовано Групі з розробки нормативно-правової бази для підготовки елементів правової системи регулювання штучного інтелекту.

Публікації органів Ради Європи в сфері регулювання систем штучного інтелекту:

- ✔ [«Вибори. Цифрові технології. Права людини»](#)
- ✔ [Звіт Венеційської комісії Ради Європи «Принципи використання цифрових технологій з дотриманням основних прав у виборчих процесах»](#)
- ✔ [«На шляху регулювання систем штучного інтелекту»](#)
- ✔ [Матеріали круглого столу з питань штучного інтелекту та майбутнього демократії](#)
- ✔ [Звіт ПАРЕ про необхідність демократичного управління штучним інтелектом](#)

Дізнатися більше про діяльність Спеціального комітету з питань штучного інтелекту можна на веб-сторінці Ради Європи.

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією у сфері прав людини на континенті. Вона налічує 47 держав-членів, серед яких усі держави-члени Європейського Союзу. Кожна держава-член Ради Європи стала учасницею Європейської конвенції з прав людини — угоди, метою якої є захист прав людини, демократії та верховенства права. Дотримання Конвенції в державах-членах контролює Європейський суд з прав людини.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE